

ВѢСТНИКЪ

ДОБРУДЖА

ЕДИНЪ БРОЙ
10 ст.ЕДИНЪ БРОЙ
10 ст.

ИЗЛИЗА ПОНЕДѢЛНИКЪ, СРѢДА И ПЕТЕКЪ

Абонаментъ въ България: 7 лв. шестмѣсечно; въ странство: 14 лв. — Обявления: 15 ст. за кв. см. — Всичко що се отнася до в-ка се адресува до дирекцията на в-къ „Добруджа“ — Бабацагъ. Рекламиси назадъ не се връщатъ.

† Генералъ-майоръ Иванъ К. Колевъ

(15 септември 1861 — 30 юлий 1917) г.

Днесъ Добруджа оплаква непрѣжалимата загуба на единъ отъ своитѣ велики освободители, тая на легендарния началникъ на I-та конна дивизия, който увѣнча съ безсмъртна слава храбростта на българската конница по кървавитѣ добруджански полета.

Извѣстното за смъртта му покрива въ дълбокъ трауръ цѣлата новоосвободена областъ, защото той бѣ единъ отъ първитѣ между многото, които кървавата купель въ Добруджа ни дава правото и ни налага длъжността да смѣтаме за безсмъртни и беззаветни нейни синове.

Въ вихъра на своитѣ рѣдки, по своята смѣлость и рѣшителностъ въ историята на войнитѣ, кавалерийски атаки, отъ Добричъ и Куртбунаръ, до Мачинъ и Тулча, той догони до самитѣ устия на Дунава крайнитѣ успѣхи на българскитѣ войски и изтрѣгна отъ рѣцѣтъ на врага свободата на Добруджа.

Отъ тоя моментъ неговото име, ведно съ неговото дѣло на легендарна героичностъ, се свързва на вѣки съ нашето освобождение и остава да се носи отъ уста въ уста, отъ поколение на поколение, отъ вѣкъ на вѣкъ, като синонимъ на героизмъ и слава, като символъ на синовно себестрѣжане и свѣрховѣшко безстрашие, които изтрѣгватъ отъ ноктитѣ на смъртта живота и свободата на народитѣ.

Съ неговата прѣждевѣременна смъртъ, въ дългия поемникъ на скѣпи и незажѣнни народни жертви, дадени за свободата на поробенитѣ до вчера български земи, се вписва ново, едно отъ най-свѣтлихъ имена на България и на нейната военна храбростъ, — едно име, което, колкото повече ще се отдалечава въ миналото, толкова повече ще се възвеличава, ще се издига все по-нависоко, толкова повече и -силно ще сияе.

Такова е свойството на нравственитѣ величини, къмъ които принадлежеше крупната духовна фигура на генерала Колевъ, името на който се слива съ това на самата слава и добродѣтелъ, съ онова на качества и идеалитѣ на цѣлъ единъ народъ, въ жертва на които той даде повече отъ колкото единъ човѣкъ може да даде.

Вѣчна слава на безсмъртния тоя синъ на България!

Отъ редакцията на в. „Добруджа“.

Въ паметъ Генералъ Колеву

Днесъ телеграфътъ ни донесе скръбната вѣсть за още една скѣпа загуба, която Отечеството ни понесе въ тѣзи, колкото тежки, толкова и славни врѣмена. На 30 т. м. въ Виена се е помълялъ отъ порокъ въ срдцето Инспекторътъ на Конницата и Началникъ на 1-а Конна Дивизия Генералъ-Майоръ Колевъ Иванъ.

Роденъ въ Бесарабия (с. Бановска), израстналъ всрѣдъ трудноститѣ на селския животъ, слѣдъ като е добилъ солидно гимназическо образование въ Болградъ, покойникътъ напусналъ родното си мѣсто, за да дойде въ България и тамъ, за народа, да вложи и даде всичкитѣ си физически, умствени и нравствени сили. Прѣкаралъ пълнежъ съ буренъ животъ, съ трудъ и постоянство, съ честъ и благородство, младиятъ бесарабецъ достигна до генералски чинъ съ права на командующъ армия, заемайки единствената длъжностъ въ Българската Армия Инспекторъ на конницата. По производство кавалеристъ, прѣзъ тридесетодневната си офицерска служба, слѣдъ като свършилъ и Генералъша академия въ Италия, той се посвети изключително да работи за конницата и неговиятъ трудъ днесъ вече го награждава съ рѣдка слава, съ признателността не само на всички български кавалеристи, но и на цѣлия Български народъ, на Царя и Главнокомандующия. За жалостъ той не можа да се радва дълго ни на славата си, ни на Величието на народа си, за което той посвети живота си и достигна до степенята на единъ отъ първостепеннитѣ негови строители.

Но частно къмъ добруджанци неговитѣ заслуги сж голѣми, рѣшителни дори за освобождаването на Добруджа. На чело на конната си дивизия, пълнежъ съ енергия и надаренъ съ здраве до завѣждане, още първия денъ отъ обявяването на войната съ Ромѣния, на 2 септ. 1916 год., той се спуска съ полковѣтъ си, като нѣкакъвъ плавински порой прѣзъ границата и още до обѣдъ освободи и зае гр. Куртъ-бунаръ. Отъ тукъ нататѣкъ, той заброди въ широкитѣ, но мѣли наши добруджански полета и навсѣкѣдъ, кѣдѣто срѣщаше противникъ, разчитайки на храбритѣ си конни полкове, хвърляше се върху му и навсѣкѣдъ побѣждаше. Така той унищожи цѣла ромѣнска пѣхотна бригада при с. Кочмаръ. Прѣдъ застрашения отново гр. Добричъ, на 7.IX, той безстрашно мина покрай численно силната руска конница, хвърли се въ тѣла на съединенитѣ руско-ромѣно-сръбски войски, които настѣпваха този денъ, за да завладѣятъ града и ги принуди да отстъпятъ въ паническо бѣгство. Добричъ бѣше спасенъ и противникътъ отстъпи далечъ на сѣверъ. Съ дивизията си той води бой при ст. Чифутеуусу, Кара-омеръ, Топрахисаръ, Узунларъ, Мустафа-ачи. При послѣдното село, той прикача хладнокрѣвно настѣпващитѣ отъ Топрахисаръ една пѣхотна и друга конна ромѣнски бригади и съ геройска контръ-атака ги принуди да отстъпятъ въ бѣгство къмъ позициитѣ си. Почватъ слѣдъ това боеветѣ при с. Геренджикъ, с. Первония и Татладжикъ.

Виждайки въ лицето му способности и боевъ Генералъ, Главното коман-

дуване му повѣри, освѣнъ конницата, много други пѣхотни и артилерийски части, които по-късно на 19 октомври подъ негово ръководство и личенъ примѣръ, разбиха лѣвия флангъ на страшната ромѣнска позиция при Кобадиятъ и Топрахисаръ и се промѣнаха къмъ Кюстенджа. Благодарение на този успѣхъ, длъжимъ не само на храбростта на повѣренитѣ му войски, но и на неговия смѣлъ кавалерийски духъ, противникътъ почва да отстъпва постепенно по цѣлия фронтъ, като три дена слѣдъ започването на атаката, на 22 септември, напусна и Кюстенджа. Така този хубавъ добруджански градъ, гордостта на ромѣнитѣ, бѣше заетъ отъ войскитѣ на покойния Генералъ. Пуснатъ слѣдъ това като свободна птица върѣдъ сѣверна Добруджа, Генералъ Колевъ завладѣ гр. Хърсово и бързо очисти пространството почти до Бабадашкия Балканъ отъ неприятелскитѣ части, които пакостѣха на българското население. Прѣзъ мѣсець декември, когато започна второто настѣпление на 3-а Армия, за окончателното очистиране на Добруджа отъ врага, нему бѣше повѣрено отново една голѣма частъ отъ войскитѣ на Добруджа, които благодарение на неговото вѣщо ръководене, завладѣха гр. Мачинъ на 3-й януарий т. г.

Ето една малка частъ отъ подвизитѣ на Генералъ Колевъ въ Добруджа, всрѣдъ които той почина съ слава и честъ. Тѣзи подвизи въ Добруджа, спечелени съ непосилежъ физически и умственъ трудъ, съ нескончаеми тревоги, нemoжаха да се не отразятъ на желѣзното му здраве. Съ разнебитено срдце той напуска Армията прѣди 1 1/2 мѣсеци, отнде да се лѣкува въ Виена и тамъ, колкото бурно живѣ, толкова тихо е угасналъ на 56 годишна възраст.

Вѣчна му паметъ!

Паметта на Генералъ КОЛЕВЪ трѣбва вѣчно да бѣде въ срдцата на всѣки българинъ и особено на Добруджанци. Той уиръ всрѣдъ слава и благодарности, като честенъ и самоотверженъ българинъ и воинъ, той обичаше Отечеството си и всичко даде за него.

Вѣчна слава на непрежалиния герой!

31/VII 1917 г.

Подполковникъ Соларовъ.

Чертъ изъ живота и бойнитѣ дѣла на генералъ Колевъ

Покойникътъ генералъ-майоръ Иванъ К. Колевъ е роденъ въ с. Бановка, Бесарабия, отъ скромни и трудолюбиви българи, на 15 септември 1861 година. Слѣдъ като получилъ първоначално и пълно срдчно образование въ Русия, той идва въ София и постѣпва въ току що откритото тогавъ военное училище, отъ гдѣто на 27 априль 1887 година излиза въ първи офицерски чинъ, — подпоручикъ отъ кавалерията. Негови другари говорятъ за приятелния и любящия войникъ и другаритѣ си младъ офицеръ.

На 18 май 1890 год. Колевъ бѣше произведенъ въ чинъ поручикъ,

на 2 август 1894 год. — въ чинъ ротмистър, на 14 февруарий 1900 год. — въ чинъ майоръ, на 1904 год. — въ чинъ подполковникъ, на 15 октомври 1908 год. — въ чинъ полковникъ и въ надвечерното на настоящата мобилизация — въ чинъ генералъ-майоръ.

Тихъ, скроменъ въ службата, нъ съ даренето на воененъ авторитетъ, той минава всички тия етапи въ своята кариера, оставяйки безшумно дълбока диря слѣдъ себе си. Велики войскови части, прѣз които е миналъ, днесъ отново ще си припомнятъ благостта, трудолюбието, енергията и ержността, съ които покойникътъ се е залавялъ за работа, която никогашъ той не, изостави на срѣдата на нѣти.

Балканската война остави нѣмото му все тъй безшумно, по все тъй почитано и уважавано.

Въ началото на войната генералъ-майоръ Колевъ бѣ назначенъ за началникъ на 10-тата пѣхотна дивизия, която бѣ останала безъ бойни дѣйстви прѣзъ първия периодъ на войната. Въ надвечерното обаче на войната ни съ Ромѣния, той бѣ повиканъ да прѣустрои конницата и бѣ назначенъ едновременно инспекторъ на конницата и началникъ на 1-та конна дивизия, която имаше да оперира въ Добруджа. Неговото назначение бѣ посрѣщано съ общо доверие и на общество и на армия. И самъ покойникътъ, съзнавайки тежката задача, която имаше да изпълни, поемайки командването на дивизията, каза:

„Или главата си ще разбия, или ще догоня славата на армията“.

И догони славата на армията, останалъ неуязвимъ въ най смѣли лични атаки, въ които смъртта га че ли бѣгаше отъ него, за да падне подъ удара на свърхъ човѣшки усилия!

Още отъ самата граница, отъ така наречената прѣзъ 1913 год. въ Букурещъ „стратегическа граница на Ромѣния“ до устието на Дунава, дивизията на генералъ Колевъ взема най живо участие. Тя поведе първите боеве за освобождението на Добруджа, тя бѣ и която ги приключи при Мачинъ. Подвизитъ на конната дивизия — това сж приносътъ на ума и военните способности на нейния началникъ въ мачинъ, по мълнеоносенъ походъ за освобождението на Добруджа.

Първия и рѣшителенъ бой третата армия даде при с. Кочомаръ, на 3 септември 1916 год. Него денъ конната дивизия, на чело съ доблесния си началникъ, съ единъ умелъ обходъ, се връза между авангардитъ на една многобройна ромѣйска колона, която идѣше отъ с. Карапильтъ по направление на Куртъ-бунаръ, унищожи напълно прѣднитъ части и отблъсна ядрото на колоната назадъ.

Началото прѣдвѣщаваше блѣска, съ който биде покрита по късно конницата на покойния генералъ.

Слѣдъ като държа прикованъ на едно мѣсто и въ резектъ три дни двѣ руски конни дивизии, на които не позволи, да се явятъ въ помощъ на ромѣйскитъ войски въ тутраканската крѣпостъ и на рускитъ оперируещи сръбъ Добричъ, на 7 септември конната дивизия, на чело съ вождъ си, се яви въ тилъ на грамадната руска армия, която три дни подъ редъ застрашаваше да пороби отново току що освободения Добричъ, и я разпрѣсна.

Безъ да си почине, конната дивизия още прѣзъ нощта на 8 септември се повърна сръбъ руската конница, която принуди да отстъпи къмъ кубадинскитъ позиции, където дивизията имаше да жѣлѣ нова слава. При Геленджикъ и Топрахисаръ генералъ Колевъ внесе нова страница на слави и подвизи за конната дивизия.

При Хърсово генералъ Колевъ прояви организаторскитъ си дарби, а въ настѣлението на армията, прѣдприето на 15 декември 1916 год., за протонването на рускитъ пѣхоти отъ най сѣверната частъ на Добруджа, генералъ Колевъ прояви военни познания, тактъ, умѣние и хладнокрѣвие, които очудваха.

На 20 и 21 декември, въ паметнитъ боеве на 3-а армия, каквито историята на войнитъ рѣдко е виждала, конницата на генер. Колева записа подвигъ, неизвѣстенъ до тогавъ на военната наука: нѣколко ескадрона, подличното ръководство на генерала атакуваха противника на дѣния неговъ флангъ — къмъ Дунавъ, постигнаха го на самитъ телени мрѣжи и туку го поразиха окончателно.

Една седмица по късно, дивизията все подъ личното му ръководство, догонваше съ кървитъ си и довършваше армьардитъ на отстъпващия противникъ до Мачинъ.

На всеждѣ покойникътъ самъ се явяваше да поведе войницитъ, самъ понесълъ се вихрено всрѣдъ тѣхнитъ „ура“, атакуваше, разгромяваше!

Личнитъ му подвизи и примѣръ обаяваха всички и довеждаха изумлени отъ ужасъ свидѣтели до самозабрава, създадохъ около името му легенди, съ които се словослагаше храбростта и самопожертвуването на тоя рѣдъкъ юнакъ, въ които генералъ Колевъ се явява синъ на Добруджа, когато Богъ праща отъ незнайни висини да я освободи и увѣщае съ славата на старитъ легендарни юнаци.

Л. Харизановъ.

Училищното тържество въ с. Гърлица (Островско)

На 12 юлий т. г., въ присѣствието на многолюдно събрание, стана тържествено откриването на българско училище въ с. Гърлица. За случая бѣ повиканъ българския свещеникъ отъ с. Хесеклой, който, слѣдъ като отслужи божествената литургия въ църквата ни, заедно съ събраното множество народъ потегли за училището, гдѣто извърши водосветъ.

Свещеникътъ, старъ народенъ труженикъ, който прѣзъ врѣме на ромѣйската окупация е билъ интерпрантъ, държа дълбоко прочувствена рѣчь, която затърши съ пожелание, щото новооткритото училище да даде на бѣднитъ си потомци такова възпитание и образование, което да отговори на всѣки единъ свободенъ съ национално достойнство български гражданинъ.

Слѣдъ това говори учителътъ Поповъ.

„Гърличени, каза той, Вий трѣбва да смѣтате днешния денъ, денътъ въ който се слагатъ основитъ на новото българско училище туку,

за денъ най тържественъ и най светъ въ нашия животъ. Туку има нѣщо мило, нѣщо свято, нѣщо трогателно, нѣщо което може да извика радости съзати въ очитъ на всѣки добъръ българинъ, който умѣе да пази своя езикъ и своята вѣра. 500 години подъ турско робство, слѣдъ туй още 40 год. подъ робството на развратна Ромѣния, която чрѣзъ колонизация, чрѣзъ държавитъ и училищата, искаше да ви ромѣнизира, да ви прѣтопи, да ви накара да забравите своето произхождение, своя родъ и езикъ. Това напомня историята на нашето тъмно минало, врѣмето, когато по градове, села и паланки бѣха излъзали грѣцки свещеници, калугери и учители, които съ лѣжки, интриги и коварства, а често съ отрова и ножъ, караха българитъ да чегатъ на грѣцки, да пишатъ на грѣцки, да се молятъ, а дори и да мислятъ по грѣцки. Тогавъ мнозина българи забравиха, че съ българи, а други се срамѣха да се наричатъ българи. Тогавъ хиландарскитъ егуменъ отъ Пансий написа история на българ. народъ, която почваше съ думитъ: „Българино, защо се срамишъ да се наричашъ българинъ“ и т. н. Много години се минаха отъ какъ светиятъ егуменъ произнесе тия думи. Чрѣзъ борцитъ за нашето освобождение тѣ се разнасяха отъ село на село, отъ градъ на градъ и будѣха за-

гълхналото национално съзнание у българския народъ.

Дойде освобождението. Една частъ отъ него остана въ Македония, а друга подъ ромѣнско — въ Добруджа. Но живъ е българскитъ Богъ, Гърличени! Той забави, но не забрави. Слѣдъ него и на вашата свобода изгрѣ, окъпано въ крѣвта на хилядитъ скъпи български и съюзни синове и въ съзлитъ на тѣхнитъ майки жени и дѣца. Като първа проява на нашата свобода е откриването на българско училище въ селото ви. Основитъ му слагаме днесъ. Отъ днесъ вашитъ дѣца и дѣцата на вашитъ дѣца ще се учатъ на своя роденъ езикъ, на своето родно четиво и писмо. Запомнете само едно: връщане къмъ старото положение нѣма. Който ви говори противното, той има лоши намерения, — не го слушайте.

Отъ днесъ Гърличени иматъ българско училище. Него ще го именуваме на името на многозаслужил хиландарски егуменъ отъ Пансий, който се смѣта за баща на българ. книжнина, на българ. просвѣта. То ще бѣде огнището, въ което ще се разсажда българската просвѣта, българ. култура, където ще зрѣе българска мисълъ и наука.“

Фениксъ.

ДОБРУДЖА

(ВЪ НЕЙНОТО ИСТОРИЧЕСКО МИНАЛО).

XIV.

Единството и недѣлимостта на Добруджа отъ българия въ историческо, географическо и политическо отношение. — Добруджа при Санъ-Отефански миръ и Варшавския договоръ. — Нейната естествена раздѣла и създаването на единъ добруджански въпросъ въ общата балканска проблема. — Причинитъ и цѣлитъ на тая раздѣла, съжността на добруджанския въпросъ и обратнитъ за цѣлитъ на Берлинския договоръ резултатъ отъ раздѣлата на Добруджа.

32-о До Берлинския договоръ и прѣзъ цѣлия периодъ на турско владичество, Добруджа винаги е съставлявала нераздѣлна частъ отъ България и напразно пѣхон автори се мъчатъ да опрѣдѣлятъ съ точностъ нейнитъ южни и западни граници. Въ начало ти е съставлявала контъра на отсамдунавското царство и поради Дели-ормана, първата естествена граница съ империята, цѣла Мизия, западно отъ Делиормана, става известна въ историята на нашитъ първи войни съ Византия подъ названието „Загорнето“. По послѣ, слѣдъ затвърдяването на нашето владичество на балканитъ, тя влиза въ прѣдѣлитъ на Мизия или Мисиния и въ Герония ракописъ на Пансевия царственикъ, който дѣли България на 4 части: Мисиния, Тракия, Македония и Дардания, ний виждаме изброени въ границитъ на Мисиния добруджанскитъ градове: Силистра, Мачинъ, Прѣслава, Баба, Тулча, Каварна и Варна.

Въ врѣмето на второто ни царство Добруджа е известна подъ името „Карзунска областъ“, когато е обемала южно само Балчикъ, безъ Силистра; а при Добротича, тя разширява своитъ граници, западно включително Силистра, а южно Месемврия дори Мидия, която Кантакузенъ спасява съ голѣми усилия.

Слѣдъ падането ни подъ Турция и слѣдъ второто разорене и насилствено потурчване на страната, когато названието на мѣстноститъ Герлово, Тузлука и Делиормана взематъ що годъ опрѣдѣлително съдържание, подъ Добруджа остава да се разбира всичко останало на сѣверъ и сѣверо източно отъ тия мѣстности. И най сѣгъ, когато Тулча става главенъ градъ и центръ на обществения животъ въ Добруджа, подъ Добруджа остава да се разбира само Тулчанския санджакъ, южнитъ граници на който се опрѣдѣлятъ съ границитъ на Кюстенджанската и Меджидийската каази, които влизаха въ прѣдѣлитъ на тоя санджакъ. „Добруджа, каза, L. A. Nazaretian, подъ турско управление съставляваше отдѣленъ само окръгъ, подъ названието санджакъ, Ливалика, или Мютесарифлика Тулча и правѣше частъ отъ Дунавския вилаетъ, който обемаше цѣла България съ Добруджа заедно. Тя се управляваше отъ единъ мютесарифъ, съ седалище града Тулча и се простираше въ дължина отъ Дунавскитъ устия до Черна вода включително и въ ширина по морския брѣгъ отъ Вълково до и отгатиъ Кюстенджа.“

Тя бѣ подраздѣлена въ седемъ каази: Тулча, Сулияна, Кюстенджа, Мачинъ, Хърсово, Вабадагъ и Меджидие и въ четире модирлика: Нилия, Исакча, Махмудия и Черна вода“.

33-о. Въ тия именно граници новата зла сѣдба завари Добруджа, когато при Санъ-Стефано, Русия рѣ-

ши да си послужи съ нея, като размѣнна монета, сръбъ Бесарабия, за да отиграе отъ Европа загубеното въ 1856 год., да стигне наново Дунавскитъ устия и да възстанови своето влияние на изтокъ.

Тая постѣпка на Русия, оправда недовѣрието на Англия, която отъ протекторка на България стана при Берлинския конгресъ главна причина за нейното разпокъсане и политическо обезобразяване; като при това, за да направи отъ Добруджа новъ ефикасенъ тапъонъ противъ рускитъ аспирации на изтокъ, съ които да замѣсти ови, които Бесарабия прѣдставляваше вече, разшири южнитъ граници на Добруджа западно до самата Силистренска крѣпостъ, която трѣбваше да се унищожи като такава, и източно до Малгалия включително тоя градъ, който поясъ земя бѣ откъснати и изземенъ отъ Русенския и Варненския санджаки.

Никакво съмнѣние нѣмаше и нѣма, че туку въпросътъ съвѣжъ не се касаеше вече за дѣлото на мира на изтокъ, тъй както го разбираше и разрѣшаваше Европа при Цариградската конференция; никакво съмнѣние нѣмаше и нѣма томе, че туку въпросътъ не бѣ да се разрѣшава сѣдбата на Добруджа, като отдѣлна нѣкоя провинция, останала безъ ступацъ, ница на разни политически апетити, или като провинция, надъ която Ромѣния е имала и има пѣхави права и претенции. За всички бѣ ясно и явно, че дѣлото на Берлинския конгресъ, бѣ актъ, продиктуванъ единствено отъ новитъ международни условия, които Русия създаде на Балканитъ, отъ нуждата да се сломи възстановеното и разширеното нейно влияние и надмощие на изтокъ отъ прѣдъ 1856 год., за което собствено излѣзе, че тя бѣ прѣдприела да води войната отъ 1877 год., а не да тури въ изпълнение рѣшенията и проес-

Военни новини.

Македонски фронтъ. 29 юлий. По цѣлия фронтъ слабъ артилер. огънь, малко по оживенъ само по източния брѣгъ на Охридското езеро, въ завой на Черпа и по Добро-поле. Западно отъ Дойранското езеро, при с. Крамели, бѣха отбити двѣ неприятелски разузнавателни групи. Брай Долна Струма при с. Християн-камилла двѣ неприятелски роти, които се опитаха да напреднатъ, бѣха срути съ огънь.

30 юлий. Доста оживенъ артилерийски огънь между езерата, отъ завой на Черпа и на нѣкой мѣста по дѣния брѣгъ на Вардара. Въ Мъгленско при Бахово едно неприятелско разузнавателно отделение бѣше отбито пълно съ пущеченъ и бомбовъ огънь. Въ завой на Черпа бѣше принуденъ да слезе прѣдъ нашитѣ линии единъ неприятелски аеропланъ, слѣдъ което бѣше запаленъ съ нашия артилерийски огънь.

Ромънски фронтъ. 29 юлий. При Махмудия прѣстрѣлка между постовѣтъ. При с. Гарванъ, южно отъ Талацъ, рѣдѣтъ артилерийски огънь.

Сръбно френско настѣпление. 30 юлий. По хребта Шмевъ-де-Дамъ вчера французитѣ се опитаха да започнатъ една голѣма атака, на 9 километра широкъ фронтъ съ три прѣсна пристигнали дивизии. Слѣдъ барабанина огънь неприятелѣтъ настѣпна сутринта отъ Серия чакъ до Винтербергъ при Краевъ, обаче нашитѣ лизингави въ боеветѣ дивизии ги отбиха навсѣкдѣ чрѣзъ своя артилерийски огънь и контра атакитѣ си. Много кѣти заслужилитѣ рейско-вествалски пѣхотенъ полкъ отби самъ 4 атаки. Вечерта неприятелѣтъ поднови южно отъ Ай, слѣдъ дълга артилерийска подготовка, атакитѣ си още два пѣти, но и тѣ бѣха отбити; тежки загуби и печални успѣхи сѣ резултатитѣ отъ тия неприятелски атаки.

Въ въздушенъ бой противникитѣ загубиха 10 аероплана. Поручикъ Ритеръ фонъ Тунекъ свали 20-я си неприятелъ.

Германцитѣ минали р. Сбругъ. 30 юлий. Рускитѣ части иматъ въ рѣцѣтъ си височинитѣ източно отъ трапичката рѣка Сбругъ, на която рѣка маваръ и да ставаха на много мѣста силни неприятелски съпротивления, биде прѣмината отъ нашитѣ войски южно отъ Скала. По сѣверния брѣгъ на Дибстръ спечелихме почва прѣзъ Керелевка. Между Дибстръ и Пругъ неприятелѣтъ оказваше отъ ново сила съпротива, но при все това биде отблъснатъ съ атака западно отъ Залесичъ.

Походъ къмъ Молдова. 30 юлий. По протежение на рѣката Черемощъ, неприятелѣтъ се разположи по височинитѣ на източния брѣгъ. Нашата атака между Зелуче и Вутеница напредва. Въ долината Сулчава нашитѣ войски напредватъ къмъ Зелетия. Също и източно отъ горната Молдавска долина напредваме съ бой.

Ромънитѣ бити и при Фокшани. 30 юлий. Успѣшнитѣ ни нападения, сѣверно отъ Фокшани и устнето на рѣката Римникулъ, ни донесоха нѣколко стотинъ плѣненици.

Отбити английски атаки. 30 юлий. По морския брѣгъ и по-сектора Фонъ Фредзасъ до Вилне артилерийскиятъ огънь запази силата си и прѣзъ нощта. Нѣдолготъ английски разузнавателни атаки сръщу нашитѣ линии бидоха отбити.

На руския фронтъ нови съюзнически успѣхи при

Галиция и Буковина. На много мѣста рѣката Сбругъ е мината на една 50 километра дължина.

Турскитѣ войски имаха тоже успѣхи и откърлиха побѣдоносно неприятелѣ отъ р. Злата-липа чакъ отгатиъ на сѣверина Серетъ, като го прогониха до Нивра.

Съюзнитѣ войски напредватъ побѣдоносно между Дибстръ и Пугна къмъ Черновицъ и заеха селата Веренчанна и Снатинъ.

Въ Карпатитѣ, руската армия бѣ шурхувана и разбита, позицитѣ ѝ при Вичесъ заети; неприятелѣтъ напусна линията при Сиремечъ и отиде къмъ изтокъ.

Въ гориститѣ карпати рускитѣ изпразниха прѣднитѣ си позиции при Митикаленци.

Въ Фландрия. 30 юлий. Силенъ артилерийски бой съ барабанинъ огънь, послѣдванъ отъ неприятелски атаки и пѣхотински бой.

При Шмевъ де дамъ французско нападение осуетено отъ германски артилерийски огънь.

Хроника

Виена, 30 юлий. Българскитѣ генералъ Иванъ Колевъ се помина днесъ тукъ въ единъ санаториумъ.

Генералъ Нерѣзовъ въ Будапеща. Споредъ едно съобщение отъ Будапеща тамъ е пристигналъ генералъ майоръ Нерѣзовъ. Генералѣтъ, добръ извѣстенъ на добруджанци замина на по продължително лѣкуване. По връме на прѣбиваването си въ Будапеща, г. Нерѣзовъ е ималъ срѣща съ министра на народното просвѣщение, графъ Апоны.

За съюза на българскитѣ учени и писатели. Прѣпоречъ съобщава: Къмъ 1 августъ отъ страна на съюза на българскитѣ учени и писатели ще бѣдатъ изпратени за Виена — г. Молловъ, за Берлинъ — г. Милетичъ, за Стокхолмъ — г. професоръ Шинмановъ и за Швейцария — г. Милевъ.

Б. Р. Ето едно твърдѣ навѣрно и полезно дѣло на съюза, което отговори на пуждитѣ на врѣмето, но дано то не си остане само съобщение. Нека ни бѣде простено да забѣлжимъ по тая случай, че за едно културно здружение, каквото е съюзътъ, по добръ е да се съобщава, какво той и неговитѣ членове сѣ направили и извършили, отъ колкото какво щѣли да извършатъ. Съобщението за проектитѣ на съюза, т. е. само за това какво щѣтъ той въ бѣдѣ да върши, и които до сега пѣлѣха вѣстнижарската хроника, зематъ характеръ на една безсѣдържательна рекламна маневра, несъвмѣстима съ достоинството, което нашето общество отдава на това здружение.

Ний очакваме съ негърѣбне замаяването на господата отъ съюза въ указанитѣ европейски центрове и, което е по важно, проявление въ чуждата преса на тѣхното прѣбиваване тамъ.

Добруджанцитѣ — опълченци. — Симеонъ Сивковъ, сега Николайевски кметъ, допълва списъка на своитѣ другари опълченци, както слѣдва:

16-о. Стопанъ Смоковъ, отъ гр. Тулча, бившъ апостолъ въ априлското въстание и участникъ въ сръбската война отъ 76 год., като опълченецъ бива раненъ въ Ст. Загора и умира отъ ранитѣ си въ Галацъ.

17-о. Атанасъ Минчо Козаревъ (Кютето) отъ гр. Тулча, починалъ.

18-о. Станчо Касанинѣтъ отъ гр. Тулча, починалъ въ Добричъ.

19-о. Георги Топалѣвѣтъ отъ гр. Тулча, живущъ и сега тамъ.

20-о. Тодоръ Балѣкѣята отъ гр. Тулча.

21-о. Драгинъ Демировъ, отъ гр. Тулча, починалъ въ гр. Силистра.

22-о. Юрданъ Дойчевъ, отъ гр. Тулча убитъ при Шипка.

23-о. Иванъ Славъ Кумановъ отъ село Банѣвой, сега неизвѣстно гдѣ.

24-о. Славъ Брашнариѣтъ отъ гр. Тулча, сега въ Добричъ.

25-о. Калчо Димовъ отъ гр. Тулча, сега живущъ въ гр. Добричъ.

26-о. Дончо Загорѣвъ отъ гр. Бабадагъ.

27-о. Юрданъ Владимировъ, Тулчански поселеникъ починалъ.

Пѣлнитѣ списъкъ, обаче, на всички опълченци добруджанци е далечъ отъ своя край и падали ще може да се състави, защото, споредъ думитѣ на г. Симеонъ Сивковъ, отъ Тулча сѣ заминали като опълченци по вече отъ 400 души.

Впечатления отъ Добруджа печати софийскитѣ публицистѣ Д. Крапчевъ въ бр. 163 на „Военни извѣстия“. Срѣдъ пѣстрото разнообразие на живота и природата въ стара Добруджа само три пѣща сѣ му направили впечатление: вѣтринитѣ мелници, високитѣ кубета на новитѣ влашки черкви и... женскитѣ манастири, който билъ основанъ въ 12 вѣкъ отъ единъ руски калугеръ. За основаването на манастира злѣ сѣ го излѣгали. Той е създаденъ въ 1843 г. отъ отецъ Атанасий, останекитѣ на когото почиватъ въ манастирската черква и отъ надгробния надписъ, на който г. Крапчевъ можеше да узнае датата на основаването на манастира.

Изъ ученическитѣ тържества. Даваме една отъ програмитѣ, при които се завърши учебната година въ Добруджа. Програма за публичния изпитъ и гражданско увеселение на ученицитѣ отъ първоначалното училище въ с. Гречи, Мачинска околия, на 29 юлий 1917 год., нѣдѣля въ 4 часа слѣдъ обѣдъ, въ овощната градина, източно отъ селото.

О т д ѣ л ъ I.

1. „Шуми Марица“ — изпълнява смѣсенъ ученишки хоръ; 2. Отчетъ за дѣяността на училището; 3. Татковина — стихотворение, декламира ученикъ; 4. Заю калесаръ — стихотворение, декламира ученикъ; 5. Национална армия — хумореска, декламира ученикъ; 6. Разигусъ — декламира ученикъ; 7. „Балетъ на русалкитѣ“, изпълниха сѣ вѣнци и флагѣта ученички; 8. Смѣтане — изпитъ на ученици и ученички; 9. Китка отъ българ. народн. пѣсни изпѣли смѣсенъ ученишки хоръ.

О т д ѣ л ъ II.

1. „Добруджански кръгъ“ — изпѣл. смѣсенъ ученишки хоръ; 2. На балкана — декламира ученикъ; 3. Птичка и дѣте — диалогъ, изпълниха ученикъ и ученичка; 4. На учителѣ — декламира ученикъ; 5. Цигуларъ — декламира ученикъ; 6. Съглашенски бюлетинъ — хумореска — декл. ученикъ; 7. Юнашки игри — изпѣл. сѣ флагѣта ученички; 8. Четене и писане изпитъ; 9. Сбосомъ училище — изпѣл. смѣсенъ ученически хоръ.

О т д ѣ л ъ III.

1. Отъ началника на гарнизона раздаване на свѣдѣтелства; 2. Народни хора и общо веселие.

литѣ на конференцията, които и послужиха само за прѣговорѣтъ на тая война.

Съставено дѣлото на Берлинския конгресъ съ основа на Цариградската конференция, всѣкой вижда, че това сѣ пѣща диаметрално противоположни, противоположности, които се обяснява съ различieto на цѣлитѣ, които имаха тия двѣ международни събрания. Цѣльта на Цариградската конференция бѣ да се омилотворятъ Балканитѣ чрѣзъ международното равноправие, да се загарани хармонията между балканскитѣ народи чрѣзъ задоволяване на минималнитѣ тѣхни потребности свободи и пужди; цѣльта на Берлинския конгресъ бѣ да се разбие на всѣка цѣна застрашаващата руска хегемония на Балканитѣ, противъ която Европа воева съ Русия прѣзъ 1854 година и да се възталожи положението, създадено въ 1856 г. отъ Парижкия договоръ, което Русия бѣ възмѣнила и цѣлѣше есенѣло да разруши.

Така източникътъ въпросъ, който Цариградската конференция бѣ насочила къмъ своя край, поне по отгласеніе на съставитѣ въ него български въпросъ, при Берлинския конгресъ бѣ възврънатъ въ едно таи quo ante, съ тройно едно усложнение за България, разлохсанитѣ части отъ които се дадоха и изоставиха на Турция, Сърбия и Ромъния, въ ущърбъ на желанието отъ всички миръ на Балканитѣ, разрѣшеніето на който, по горнитѣ причини, биде не само отсрочено, но и отстранено при най неизвѣстно за него бѣдѣше.

34-о. Всички тогава обвинявахме, всички тогава обвиняваха дѣлото и хората на Берлинския конгресъ, който вмѣсто трайнитѣ основи за миръ, равноправие и справедливост на Балканитѣ, оставиха наедно съ безправното зародиша на бѣдащитѣ бури и кръвопро-

лития, които се очакваха отъ всѣкого и на които днесъ бѣхше и си оставаме още свидѣтели.

Безспорно, че при възникната извѣща отъ страна на Русия на миротворната акция на Цариградската конференция, не силитѣ въ Берлинъ бѣха виновнитѣ за изетитѣ отрицателно за мира и правото рѣшения. Но фактъ безспоренъ за всички си остана, че дѣлото на Берлинския конгресъ е дѣло противоположно и прѣменно, което отлага само разрѣшеніето на българската проблема, която близко едно бѣдѣше ще трѣбва на всѣка цѣна да разрѣши.

Тая проблема съ всѣкигѣ нейни нови усложнения обема и пония за нея добруджански въпросъ, на който Санъ-Стефанъ постави първитѣ основи, а Берлинскитѣ конгресъ разшири и създаде отъ него ново звено въ тѣй сложния до тогава източенъ въпросъ.

Везъ да влиаме въ всички онии спорове, които недобростѣйността, неискљеството и потисничеството вложоха въ нея, безъ да засѣгаме и ония наши права, които Цариградската конференция изостави незащитени, безъ да говоримъ и за ония прирастъци, които нашитѣ борби и върази, нашитѣ побѣди и нашето право на защита отъ алчни посѣтелства и аспирации на нашитѣ съседни, породиха въ полза на нашитѣ териториални претенции, ний се ограничаваме въ тоя погледъ на нашитѣ исторически, етнически и политически права върху Добруджа, да дадемъ образа на тая проблема, така както Берлинскитѣ конгресъ я създаде, въ която тия права се рисуватъ отъ единъ отъ най-безпристрастнитѣ европейски източници:

„Отъ гледища точка политическа, — казва Louis Lagar въ „La Grande Encyclopedie“, подъ името Българии означаваме: 1-о княжеството, създадено отъ Бер-

линския договоръ между Дунава и Балканитѣ съ гр. София за столица; 2-ро групата образувана отъ това княжество и автономната провинция източно Румелия, съединени вѣдѣствие извършената революция прѣзъ м. септември 1885 год. въ гр. Филиппополъ. За тая група ще се занимаемъ тукъ; по добръ е да е забѣлжимъ, че та още не обема цѣлостта на българитѣ. Тя остава извънъ своитѣ граници: „Българитѣ отъ Македония и западна Тракия, прѣдначинени по всѣка вѣроятностъ да се присѣдинятъ единъ денъ къмъ своитѣ свободни брати; тия отъ Добруджа, изоставени отъ Берлинския договоръ на Ромъния; и ония на окръжитѣ Широ, Нилъ и Враца, които Берлинскитѣ договоръ даде на Сърбия“.

Ето добруджанския въпросъ въ неговата днешна форма и въ неговата простота: Една българска област, оставена отъ Берлинския договоръ на произвола на Ромъния, не поради нейни нѣкакви права надъ тая областъ, а поради пуждата да послужатъ тѣ за тампони противъ рускитѣ аспирации на изтокъ и за гаранции на свободното плаване по Дунава. Вмѣсто това, слѣдъ като а измѣчва цѣли 38 години съ изключителни закони и съ единъ режимъ на насилническа асимилация, противни на всѣка идея за право и на оня вѣтрѣшенъ публично-правенъ режимъ, който Берлинскитѣ договоръ бѣ прѣдписалъ въ изрично поставяне, Ромъния подложи въ днешната война Добруджа за коридоръ на рускитѣ войски къмъ Цариградъ, а Дунавскитѣ устия изостави за вѣтрѣшна рѣка на Русия.

Така безправното рѣди ново безправие, противноположно съ видимо правдитѣ цѣли на първото, за да покаже на мадростъта въ политиката, че пѣма мадростъ въ безправіето.

М а р т и р о л о г ъ

на българитѣ и турцитѣ—добруджански граждани, които ромънитѣ сж отвлѣкли като заложници и държатъ затворени въ сѣлхани, затвори и открити плѣннически лагери при специаленъ мѣчителски режимъ.

Продължение отъ брой 15.

гр. Добричъ

51 Георги Атанасовъ 42 г.
52 Иванъ Г. Доловъ 38 г.
53 Анифе Алиева 40 г.
54 Мустафа Алиевъ
55 Георги Милевъ 35 г.
56 Леонъ Боозовъ 40 г.
57 Койчо Селвелевъ
58 Богданъ С. С. Данковъ 27 г.
59 Василь Йовчевъ
60 Владимиръ Касабовъ
61 Стефанъ Петровъ 21 г.
62 Шефкетъ Аббазовъ
63 Юрданъ Хараламбовъ 50 г.
64 Георги Кировъ 45 г.
65 Акрабасъ Мефопиятъ
66 Иванъ Николовъ 42 г.
67 Бейе Ибраимова 15 г.
68 Вера Ибраимова
69 Нафтали Чипрутъ 42 г.
70 Израилъ Н. Чипрутъ 16 г.
71 Коста В. Коларовъ 30 г.
72 Георги Вергиевъ 60 г.
73 Христо Девеаковъ
74 Муса Мемшовъ 50 г.
75 Хатче Хасанова 28 г.
76 Рашидъ Ахмедовъ
77 Зюмбюлъ Мехмедова 15 г.
78 Докчо Еневъ 64 г.
79 Стоилъ Стоиловъ
80 Димитъръ Сарафовъ
81 Докчо Ивановъ
82 Михаилъ Христовъ 59 г.
83 Стефанъ Дяковъ 13 г.
84 Николай П. Джендовъ 17 г.
85 Сава Панайотовъ 65 г.
86 Петъръ Панайотовъ 20 г.
87 Миланъ Савовъ 19 г.
88 Никола Контантиновъ 58 г.
89 Игнатъ Сѣбевъ
90 Сали Мустафовъ 20 г.
91 Христо Г. Цанковъ

92 Димитъръ Христовъ
93 Михаилъ Кръстевъ 19 г.
94 Иса Хасановъ 26 г.
95 Фератъ Садъковъ
96 Христо Паскалевъ
97 Василь Мариновъ 20 г.
98 Стефанъ Дяковъ 12 г.
99 Ради Върбановъ
100 Дяко Георгиевъ
101 Стоянъ Желѣзковъ 28 г.
102 Недѣлко Георгиевъ 34 г.
103 Василь Тасевъ 50 г.
104 Петъръ Митковъ
105 Иванъ Дурмушлийски
106 Стоилъ Д. Дурмушлийски 19 г.
107 Жечо В. Шалваровъ 43 г.
108 Марко Петковъ 34 г.
109 Сали Мехмедовъ
110 Георги Атанасовъ 35 г.
111 Никола Костовъ 58 г.
112 Ради Петровъ 50 г.
113 Д-ръ Хаджи-Оглу
114 Сава Мезевъ
115 Христо Шукновъ
116 Петко Стоиловъ
117 Хаджи Г. Х. Димитровъ 36 г.
118 Хаджи С. Х. Димитровъ 25 г.
119 Марчо П. Марчевъ 27 г.
120 Василь А. Мусубейлиевъ 29 г.
121 Желѣзко Костадиновъ
122 Петъръ Илчевъ 30 г.
123 Георги Николовъ 26 г.
124 Георги Катранджиевъ
125 Мехмедъ Хюсеиновъ 28 г.
126 Мавродия Йовковъ 48 г.
127 Хасанъ Х. Мехмедовъ 30 г.
128 Мехмедъ Адиповъ
129 Георги Стоевъ
130 Илия Колевъ
131 Христо Р. Гочевъ
132 Кляши Ахмедовъ
133 Мехмедъ Халитовъ
134 Яхя Х. Моловъ 25 г.
135 Али О. Хасановъ

136 Исмаилъ Неджибовъ 58 г.
137 Хасанъ Вариевъ
138 Османъ Ахмедовъ 25 г.
139 Георги Диковъ
140 Петъръ Юрдановъ 27 г.
141 Христо Георгиевъ 27 г.
142 Иванъ Опѣлченевъ 48 г.
143 Стефанъ Пенчевъ
144 Д-ръ И. Димитровъ
145 Стефанъ Таховъ
146 Иванъ Нейчевъ
147 Руси Русковъ 28 г.
148 Нисторъ Балликовъ 25 г.
149 Х. Георги К. Ивановъ 40 г.
150 Гунчо Ст. Гуличевъ 25 г.
151 Колю Ивановъ 25 г.
152 Акифъ Шекировъ
153 Стою Господиновъ
154 Юрданъ Господиновъ
155 Ангелъ Д. Петковъ
156 Риза Керимовъ
157 Исмаилъ З. Черкесъ
158 Никола Т. Николовъ 20 г.
159 Зерветъ Махмудовъ
160 Мехмедъ Салиевъ
161 Ибраимъ Сюлюмановъ
162 Зюлкаръ Мемшовъ
163 Хасанъ А. Османовъ
164 Ахмедъ Салиевъ
165 Хюсеинъ Мемшовъ
166 Христо Койчевъ
167 Мехмедъ Джехановъ
168 Христо Желѣзковъ
169 Ибраимъ Хасановъ
170 Атанасъ Василевъ
171 Андоъ Димитровъ
172 Филипъ Христовъ
173 Мехмедъ Хюсеиновъ
174 Али Алиевъ
175 Хюсеинъ Арпфовъ
176 Мехмедъ Салиевъ
177 Петъръ Ивановъ
178 Христо Йовчевъ
179 Стефанъ Р. Х. Дичевъ

180 Стефанъ Костовъ 16 г.
181 Юрданъ А. Димитровъ
182 Ахмедъ Кюртмеровъ
183 Мустафа Ахмедовъ
184 Исмаилъ Селамовъ
185 Сюлиманъ Селамедовъ
186 Реджебъ Арслановъ
187 Кадиръ Септаровъ
188 Назифъ Алишевъ
189 Еминъ Мусовъ
190 Юсуфъ Ахмедовъ
191 Али Хашимовъ
192 Хюсеинъ Ш. Халиковъ
193 Ибраимъ Мустафовъ
194 Зеври Бекировъ
195 Бекиръ Юмеровъ
196 Исмаилъ Реджебовъ
197 Реджебъ Исмаиловъ
198 Мустафа Исмаиловъ
199 Исмаилъ Ибраимовъ
200 Исмаилъ Мустафовъ
201 Ибраимъ Хасановъ
202 Вели Ахмедовъ
203 Якубъ Сюлемановъ
204 Мехмедъ А. Хюсеиновъ
205 Мехмедъ А. Ахмедовъ
206 Кадиръ Мехмедовъ
207 Османъ Салиевъ 16 г.
208 Хасанъ Шапазовъ 13 г.
209 Семединъ Елюбовъ
210 Халилъ Семединъ 16 г.
211 Ибраимъ Зекириевъ
212 Вѣлчо Янчовъ
213 Сюлиманъ Исмаиловъ
214 Садъкъ Рашидовъ
215 Фератъ Садъковъ
216 Керимъ Салитовъ
217 Али Х. Мустафовъ
218 Славъ Д. Грозевъ
219 Хюсеинъ Османовъ
220 Бейтула Дервишовъ
221 Димитъръ Желѣзковъ
222 Османъ Х. Редиковъ
223 Димо Великовъ

Забѣлѣжка. Умоляватъ се всички общини и частни лица, които забѣлѣжатъ грѣшки и опущения въ списъцитѣ да ги съобщаватъ въ редакцията.

О Б Я В Л Е Н И Я

ВЪ КНИЖАРНИЦАТА

„ХРИСТО ВОТЕВЪ“ ВЪ ВАРНА, ул. „Д. ВОРИСЪ“

ПОСТОЯННО ПРИСТИГАТЪ И СЕ НАМИРАТЪ:

Илюстрирани картички отъ разни художествени галерии отъ по 10, 15 и 20 стот. На войници, които зематъ въ повече, се прави особна отстъпка.

Художествени картини отъ най-извѣстни художествени галерии, които струватъ отъ 50 ст. до 10 лв. едната. Порцеланови и шифоновани вази и статуи отъ най-първитѣ фабрики въ Германия и Австрия.

Всички канцеларски и ученишки потребности; български и нѣмски учебници и книги за четене; читанки, смѣталки и отечествовѣдния, които продаватъ съ 30% отстъпка.

Обръщамъ вниманието на интересующитѣ, че картичкитѣ, картинитѣ, статуитѣ, вазитѣ и другитѣ дреболии се получаватъ направо отъ странство, подобрени на самото мѣсто отъ особено лице, изпратено специално за тази цѣль.

Заинтересовани за печатница и книговъзница, могатъ да се обърнатъ съ запитване къмъ книжарницата ми. Намира се за продажъ голѣма печатарска машина и американка съ комплектъ букви и украшения. Както машинитѣ, тъй и буквитѣ сж почти нови, неупотрѣбавани. Книговъзницата се състои отъ 15 голѣми и малки машини съ принадлежноститѣ имъ.

8—10 Съ почитъ: Н. П. Икономовъ.

ТУЛЧАНСКА СВЕЩАРНИЦА ВЪ БАБАДАГЪ

на ИВАНЪ ИВАНОВЪ

продава всички видове черковни свѣщи

6—10

КНИЖЕНЪ СКЛАДЪ

при

ВОЕННАТА ПЕЧАТНИЦА ВЪ ГР. БАБАДАГЪ

ВЪ СКЛАДА СЕ ПРОДАВАТЪ СЛѢДНИТѢ КНИГИ И КАРТИНИ:

I. Учебници.

1. Букваръ и първа читинка отъ Ив. Самарджиевъ лв. 0.80
2. Букваръ и първа читинка отъ П. Дончевъ и М. Влайковъ „ 1.00
3. Читанка за II отдѣл, отъ Г. Балтаджиевъ „ 0.80
4. Читанка за III отд. отъ сѣщия авторъ „ 0.80
5. Читанка за II отд. отъ М. и Т. Влайкови „ 0.80
6. Читанка за III отд. отъ сѣщитѣ „ 0.90
7. Отечествознание за III отдѣл, отъ Алекс. Йордановъ и Ефр. Ивановъ „ 0.70
8. Отечествознание за III отд. отъ Д. Чолаковъ „ 0.50
9. Отечествознание за IV отд. отъ сѣщия „ 0.80
10. Езиковни упражнения за II отдѣление отъ К. Караголевъ и Н. Н. Петлешковъ „ 0.50
11. Българска история за III прогимн. класъ отъ Г. Баждаровъ „ 2.00

II. Рѣководства за учители.

1. Практиката на прѣзъ първата учебна год. отъ Д-ръ В. Мановъ и Ив. Кръстевъ „ 3.00
2. Практиката на прѣзъ втората учебна год. отъ сѣщитѣ автори Часть I и II „ 2.00
3. Сборникъ за дѣтски забавления томъ I и II „ 3.00
4. Вечеринки и утра отъ Ив. Ст. Андрейчинъ „ 3.00

III. Карти и картини.

1. Ликътъ на Н. В. Царя № 1 „ 3.00
2. Ликътъ на Н. В. Царя № 2 „ 3.00
3. Царъ Аспарухъ „ 2.20
4. Христо Вотева „ 2.50

5. Иларионъ Макариополски „ 2.50
 6. Петко Славейковъ „ 2.50
 7. Василь Левски „ 2.50
 8. С. Раковски „ 2.50
 9. Л. Каравеловъ „ 2.50
 10. Хаджи Димитъръ „ 2.50
 11. В. Г. Априловъ „ 2.50
 12. Константиновъ Миладиновъ „ 2.50
 13. Историческа карта на България съ лѣковѣтъ на бѣлг. царе отъ В. Антоновъ „ 6.00
- Стѣсни и джебни календари, тетрадки, моливи, илюстрирани пощенски карти, платъ за знамена, триколовни ленти за ученици и ученички
- Всички канцеларски и ученически потребности
- 7—20

ВАЖНО ЗА КЮСТЕНДЖАНЦИ!

ВѢСТНИКАРСКАТА АГЕНЦИЯ

на **Василь Петровъ** въ гр. Кюстенджа

срѣщу „Грандъ хотелъ“

приема реклами, обявления, годишни и свадбени извѣстия, сирѣбни вѣсти, палахиди, благодарности и др. за в. „ДОВРУДЖА“

и всички други софийски ежедневници съ най износни цѣни.

3—5 Съ почитане Василь Петровъ.

ИВАНЪ Ж. ИВАНОВЪ — БАБАДАГЪ

Настоятелъ на всички български вѣстници,

СКЛАДЪ

на канцеларска хартия и училищни потребности

и РАЗНИ ЖЕЛЕЗАРСКИ СТОКИ

12—20